

Referat
til
mødet i Børn- og Ungeudvalget
den 20. september 2016 kl. 08:00
i Udvalgsværelset, Ørbækvej 100, Fløj 1

Mødet afsluttet kl. 10.20.

A. Sager til afgørelse i byrådet

- 1 [Forslag fra byrådsgruppe V vedr. forebyggelse af cyberkriminalitet og krænkelse på sociale medier](#)
- 2 [Ansøgning om frigivelse af anlægsbevilling til 3. etape af "Fremtidens folkeskoler og dagtilbud"](#)

C. Sager til drøftelse/forberedelse

- 3 [Omprioriteringer inden for Børn- og Ungeudvalgets ramme](#)

D. Orientering

- 4 [Status på Børne- og Ungerådgivningen og Center for Indsatser til Børn og Unge](#)
- 5 [Indsats- og vidensgrundlag for CIBU](#)
- 6 [Aktuelle sager](#)

A. Sager til afgørelse i byrådet

1. Forslag fra byrådsgruppe V vedr. forebyggelse af cyberkriminalitet og krænkelse på sociale medier

A. Sager til afgørelse i byrådet
Åbent - 00.00.00-A00-489-16

RESUMÉ

Da krænkelse og misbrug af børn gennem internettet og sociale medier er et stigende problem, foreslår byrådsgruppe V, at "skoleafdelingen, fremover prioriterer Cyber kriminalitet i skoleklasserne, samt oplæg og foredrag for lærere og forældre".

Helt konkret indstiller byrådsgruppe V til byrådet, at "der fra IT-driften i borgmesterforvaltningen omprioriteres ½ mio. kr. til en stilling forankret i skoleafdelingen med henblik på øget forebyggelse af cyberkriminalitet og krænkelse på de sociale medier".

Forslaget blev behandlet af byrådet d. 17/8 2016, og beslutningen blev, at "Børn- og ungeudvalget og Økonomiudvalget sørger for, at der udarbejdes en sag, der belyser alle aspekter af det forslag, der er stillet af gruppe V, hvorefter sagen forelægges til behandling i såvel Børn- og ungeudvalget og Økonomiudvalget, inden sagen igen forelægges byrådet til beslutning".

Børn- og Ungeforvaltningen og Borgmesterforvaltningen er enige i, at det er et område, der skal prioriteres.

Forebyggelse og håndtering af cyberkriminalitet, krænkelse på sociale medier og anden uheldsmæssig adfærd på digitale medier er allerede prioriteret gennem såvel skolernes tværgående tema IT og Medier, målrettede SSP-indsatser og gennem en tværgående strategisk indsats fra IT- og Digitaliseringsafdelingen i Borgmesterforvaltningen. Eftersom der er tale om en stigende problemstilling, er vurderingen fra Børn- og ungeforvaltningen og Borgmesterforvaltningen, at det vil være relevant at sætte yderligere fokus på at forebygge udbredelsen, herunder også ved at afsætte konkrete ressourcer til dette formål, som byrådsgruppe V foreslår. Dette gælder både i forhold til børn, unge og forældre på byens skoler, men også på andre områder, som f.eks. ældreområdet, som ligeledes er udsat.

Det er vurderingen, at afsættelse af øgede medarbejderressourcer til området primært vil kunne bidrage ved at formidle kontakt, eksempelvis til Center for Pædagogik, og/eller ved selv at give oplæg og foredrag. Medarbejderressourcerne vil desuden kunne opbygge og understøtte et netværk i kommunen af relevante medarbejdere, der har kontakt til unge og ældre, og som kan orientere og advare imod cyberkriminalitet. Endelig kan ressourcerne udarbejde og udbrede informationsmateriale om emnet ikke mindst på nettet og via de sociale medier.

En omprioritering af midler fra IT og Digitalisering til skoleafdelingen vil forringe serviceniveauet og driftssikkerheden på It - området i de enheder i kommunen, der leverer kommunens kerneydelser til borgere og virksomheder.

Børn- og ungeforvaltningen og Borgmesterforvaltningen anser det for en mere hensigtsmæssig løsning, at opgaven med at bekæmpe cyberkriminalitet og krænkelse på de sociale medier placeres og inkluderes i IT og Digitalisering under deres nuværende opgaveportefølje på IT-sikkerhedsområdet, og at IT og Digitaliserings driftsbudget dermed ikke ændres. IT og Digitalisering har det overordnede ansvar for håndtering af Cyberkriminalitet, og med udgangspunkt i et helhedsfokus vil der kunne sættes målrettede indsatser iværk ikke kun i forhold til skoleområdet, men også andre områder som berøres af Cyberkriminalitet, f.eks. ældreområdet. IT og Digitalisering har allerede et

tværgående samarbejde med kommunens forvaltninger på IT-sikkerhedsområdet, og et løbende samarbejde med rigspolitiets lokale nationale Cyber Crime Center (NC3).

Ved fastholdelse af ressourcerne i IT og Digitalisering vil konsekvensen for det samlede serviceniveau vedr. IT-drift blive mindre, da der kan hentes nogle synergier i forhold til den eksisterende opgaveportefølje.

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen og Borgmesterforvaltningen indstiller til respektive udvalg, at udvalgene træffer beslutning om, hvilken af følgende muligheder, udvalgene vil anbefale til byrådet. Børn- og Ungeforvaltningen og Borgmesterforvaltningen anbefaler indstilling 2:

1. Forslag stillet af gruppe V: "At der fra IT-driften i borgmesterforvaltningen omprioriteres ½ mio. kr. til en stilling forankret i skoleafdelingen med henblik på øget forebyggelse af cyberkriminalitet og krænkelse på de sociale medier". Indstilling 1 vil medføre at Børn- og Ungeudvalgets serviceramme opskrives med 500.000 kr. og Økonomiudvalgets serviceramme nedskrives med 500.000 kr. fra 2017 og frem.

eller

2. Bekæmpelse af cyberkriminalitet og krænkelse på de sociale medier opprioriteres, og opgaven placeres og inkluderes i Økonomiudvalgets umiddelbare forvaltning vedr. IT indenfor Økonomiudvalgets samlede ramme.

BESLUTNING

Børn- og Ungeudvalget anbefaler indstillingspunkt 2.

Udvalgsmedlem Niels Erik Søndergård (O) anbefaler indstillingspunkt 1.

SAGSFREMSTILLING

Byrådet behandlede den 17/8 2016 et forslag fra gruppe V, hvoraf det bl.a. fremgik, at krænkelse og misbrug af børn gennem internettet og sociale medier er et stigende problem. På den baggrund foreslår gruppe V, at *"skoleafdelingen, fremover prioriterer Cyber kriminalitet i skoleklasserne, samt oplæg og foredrag for lærere og forældre"*.

Helt konkret indstillede byrådsgruppe V til byrådet, at *"der fra IT-driften i borgmesterforvaltningen omprioriteres ½ mio. kr. til en stilling forankret i skoleafdelingen med henblik på øget forebyggelse af cyberkriminalitet og krænkelse på de sociale medier"*.

Forslaget blev behandlet på mødet i byrådet 17/8 2016, og beslutningen blev, at Børn- og ungeudvalget og Økonomiudvalget sørger for, at der udarbejdes en sag, der belyser alle aspekter af forslaget, hvorefter sagen forelægges til behandling i såvel Børn- og Ungeudvalget og Økonomiudvalget, inden sagen igen forelægges byrådet til beslutning.

Børn- og Ungeforvaltningen og Borgmesterforvaltningen er enige i, at krænkelse og kriminalitet gennem sociale medier og internettet generelt er et stigende problem. Der er meget omtale i medierne og grænserne flyttes løbende i forhold til, hvordan særligt unge mennesker bruger de sociale medier. Det er derfor vigtigt, at kommunen har fokus på problemstillingen, og at der arbejdes målrettet på at forebygge kriminalitet og krænkelse via internettet i såvel byens skoler som på andre områder, hvor cyberkriminalitet er udbredt. Dette kunne eksempelvis være på ældreområdet, som også er udsat.

For at belyse de relevante aspekter omkring byrådsgruppe V's forslag, gives nedenfor et indblik i betydningen af begrebet cyberkriminalitet, begrebets udbredelse, de eksisterende indsatser i forhold til cyberkriminalitet og krænkelse på de sociale medier, de muligheder der ligger i at prioritere ressourcer til området, samt i konsekvenserne ved omprioritering af midler fra IT-driften i Borgmesterforvaltningen til Skoleafdelingen i Børn- og Ungeforvaltningen.

Definitioner

Cyberkriminalitet er grundlæggende alle kriminelle handlinger, der involverer en computer og et netværk. Ofte er der et økonomisk perspektiv, eksempelvis hvor borgere eller virksomheder får franarret eller på anden vis stjålet finansielle oplysninger.

Cyberkriminalitet eller krænkelse på nettet kan også være mobning, hævnporno, radikalisering eller andet, hvor lovgivning og/eller etik tilsidesættes, men hvor der ikke nødvendigvis er et økonomisk perspektiv. Der kan også være tale om selvskadelig adfærd, som autotrolling, hvor unge eksempelvis opretter falske facebook profiler og derefter angriber deres egen profil.

Cyberkriminalitets udbredelse

Via kontakt til rigspolitiet er kommunen blevet oplyst om, at cyberkriminalitet er et område, hvor det er meget svært at få gode data på omfanget og fordelingen. Rigspolitiet er af den overbevisning, at der i tilgængelige statistikker er væsentlige mørketal. Alt i alt vurderer de cyberkriminalitet til at være et kriminalitetsområde i kraftig vækst.

At det er et område i vækst, understøttes endvidere af politiets nyeste strategiske analyse (Strategisk Analyse, 2015).

Eksisterende indsatser på området

Borgmesterforvaltningen

Borgmesterforvaltningen har prioriteret IT-sikkerhed som en tværgående strategisk indsats. Bekæmpelse af cyberkriminalitet samt fremme af god og etisk adfærd på nettet er en del af denne indsats, og der ses væsentlige synergier ved at gennemføre indsatsen som en del af det generelle arbejde med IT-sikkerhed.

Borgmesterforvaltningen, IT og Digitalisering har et løbende samarbejde med den lokale NC3-kontakt hos Fyns Politi, ligesom IT og Digitalisering har et medlem i Rådet for digital sikkerhed.

Skoleområdet

På skoleområdet er cyberkriminalitet og krænkelse på internettet formuleret i Fælles Mål i det tværgående tema *IT og medier*. De Fælles Mål fastsætter nationale mål for, hvad elever skal lære i skolens fag og emner. Det er bindende mål, der skal være styrende for undervisningen.

I det tværgående tema IT og Medier arbejdes med forskellige positioner, elever kan indtage i et undervisningsforløb. Blandt disse er "eleven som ansvarlig deltager", under hvilket der specifikt fremgår, at *"deltagelse i digitale fora nødvendiggør, at eleverne skal tilegne sig kompetencer i at navigere etisk, selvbevidst og reflekteret i vekslende online sociale kontekster"*. Der lægges dermed op til, at forebyggende arbejde med cyberkriminalitet og krænkelse skal være en del af elevernes arbejde i fagene. Til brug for undervisningen i emnet omkring IT-sikkerhed og etik findes en bred vifte af materialer, som skolerne kan anvende.

Hvordan den enkelte skole vælger at prioritere indsatsen, er op til skolen. Nogle skoler arbejder med formulerede mål om webetik og sikkert internet, imens det på andre skoler i højere grad er lagt ud til den enkelte lærer at arbejde med emnet.

SSP

Digital risikoadfærd (som er det begreb Odense Forebyggelsesstrategi bruger for cyberkriminalitet) er et af tre fokuspunkter, der arbejdes med i SSP-regi. I kraft af, at digital risikoadfærd er et fokusområde, holder sekretariatet sig også ajour med nyeste tendenser gennem samarbejde eller kontakt til eksempelvis Center for Digital Pædagogik, DCUM (Dansk Center for Undervisningsmiljø), Børns Vilkår, Center for Ludomani mv.

På nuværende tidspunkt har SSP-indsatserne fokus på:

- Radikalisering via sociale medier
- Hævnporno og seksuelle krænkelse
- Ludomani
- Mobning
- Trolling, autotrolling og begrebet "Roast me"
- Etik, god opførsel og moral - også på de sociale medier

Indsatser gennemføres bl.a. i et tværfagligt samarbejde med skoler, daginstitutioner, ungdomsskoler, boligorganisationer og politi i forhold til specifikke sager om uhensigtsmæssig adfærd på de digitale medier. Derudover er der også både generelt forebyggende indsatser, som eksempelvis Ung 2016, som er et forældreoplæg, og individuelle indgribende indsatser som f.eks. vejledning i konkrete individuelle sager.

Muligheder ved prioritering af ressourcer til forebyggelse af cyberkriminalitet

Det er vurderingen, at tilførelsen af øgede medarbejderressourcer til bekæmpelse af cyberkriminalitet og krænkelse på sociale medier primært vil kunne bidrage ved at formidle kontakt, eksempelvis til Center for Pædagogik, og/eller selv give oplæg og foredrag. Medarbejderressourcerne vil desuden kunne opbygge og understøtte et netværk i kommunen af relevante medarbejdere, der har kontakt til unge og ældre, og som kan orientere og advare imod cyberkriminalitet. Endelig kan ressourcerne udarbejde og udbrede informationsmateriale om emnet ikke mindst på nettet og via de sociale medier.

Forslag om omprioritering af 500.000 kr. fra IT-driften i Borgmesterforvaltningen til Skoleafdelingen i Børn- og ungeforvaltningen

Hos Borgmesterforvaltningen forventes en reduktion på 500.000 kr. af det samlede budget til IT-drift at forringe serviceniveauet og driftssikkerheden overfor de enheder i kommunen, der leverer kommunens kerneydelser til borgere og virksomheder.

Børn- og ungeforvaltningen og Borgmesterforvaltningen anser det for en mere hensigtsmæssig løsning, at medarbejderressourcerne forbliver i Borgmesterforvaltningen. Borgmesterforvaltningen har det overordnede ansvar for håndtering af cyberkriminalitet, og med udgangspunkt i et helhedsfokus vil der kunne sættes målrettede indsatser iværk ikke kun i forhold til skoleområdet, men også andre områder som berøres af cyberkriminalitet, f.eks. ældreområdet. Borgmesterforvaltningen har allerede et tværgående samarbejde med kommunens forvaltninger på IT-sikkerhedsområdet, og et løbende samarbejde med rigspolitiets lokale nationale Cyber Crime Center (NC3) kontakt.

Ved fastholdelse af ressourcerne i Borgmesterforvaltningen vil konsekvensen for det samlede serviceniveau vedr. IT-drift blive mindre, da der kan hentes nogle synergier i forhold til den eksisterende opgaveportefølje.

Helt konkret vil opgaven i forhold til forebyggelse af cyberkriminalitet og krænkelse på sociale medier på skoleområdet være den samme, uanset hvor den placeres. Men ansvaret for den forstærkede indsats til at sikre mere viden om cyberkriminalitet og krænkelse på nettet blandt medarbejdere og forældre, og understøttelsen af det eksisterende arbejde med det tværgående tema IT og Medier i skolerne, ses naturligt og mest optimalt at høre sammen med den øvrige centrale forvaltning af IT-opgaverne, som ifølge styrelsesvedtægtens § 12, stk. 9, er en del af Økonomiudvalgets umiddelbare forvaltning.

EFFEKT

Betydning for effektmål

Et effektiv indsats, der bidrager til at forebygge cyberkriminalitet og krænkelse på sociale medier, vil ligeledes bidrage til, at flere borgere trives, og at flere børn/unge har ro til at lære mere og blive mere kompetente.

ØKONOMI

Indstilling 1 vil medføre, at Børn- og Ungeudvalgets serviceramme opskrives med 500.000 kr. og Økonomiudvalgets serviceramme nedskrives med 500.000 kr. fra 2017 og frem.

Indstilling 2 vil medføre, at der ikke vil være nogen påvirkning af Børn- og Ungeudvalgets og Økonomiudvalgets serviceramme, men Økonomiudvalget vil skulle håndtere opgaven vedr. cyberkriminalitet og krænkelser på sociale medier indenfor Økonomiudvalgets samlede ramme.

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for kommunens kassebeholdning og samlede serviceramme.

2. Ansøgning om frigivelse af anlægsbevilling til 3. etape af "Fremtidens folkeskoler og dagtilbud"

A. Sager til afgørelse i byrådet
Åbent - 00.00.00-A00-4-15

RESUMÉ

Børn- og Ungeforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen anbefaler frigivelse af anlægsbevilling på 33.000.000 kr. for 2017.

I forbindelse med budget 2015 er der afsat 33.000.000 kr. i 2017 til 3. etape af modernisering og renovering af de fysiske rammer for fremtidens folkeskoler og dagtilbud. Samlet set er der afsat 137.000.000 kr. i budget 2015 og overslagsårene 2016-2018.

Investeringen er en god forretning for Odense. Den økonomiske krise har sat sine spor, og det har bl.a. betydet, at bygningerne trænger til en kærlig hånd som følge af, at vedligeholdsefterslæbet løbende er øget over tid.

Det handler ikke kun om bygningerne. Den nyeste forskning og viden peger på, hvordan de fysiske rammer påvirker og kan understøtte børn og unges læring og trivsel. Med folkeskolereformen er elevernes skoledage og lærernes arbejdsdage også forandret. Derfor er det nødvendigt at prioritere en modernisering af dagtilbud og skoler, så de har understøttende læringsmiljøer.

Det samlede løft på området vil betyde, at de sociale og faglige potentialer i endnu højere grad kan udmøntes rundt om på de odenseanske skoler og dagtilbud.

INDSTILLING

By- og Kulturforvaltningen og **Børn- og Ungeforvaltningen** indstiller til respektive udvalg, at byrådet godkender, at anlægsbevillingerne "Forbedre fysiske rammer for Folkeskolen" og "Forbedre fysiske rammer for Daginstitutioner" under By- og Kulturudvalget på samlet 33.000.000 kr. i 2017 frigives og stilles til rådighed for By- og Kulturforvaltningen, budgetområde 2.2 Drift og Anlæg.

BESLUTNING

Børn- og Ungeudvalget anbefaler sagen.

SAGSFREMSTILLING

I forbindelse med budget 2015 er der afsat 33.000.000 kr. i 2017 til 3. etape af modernisering og renovering af de fysiske rammer for fremtidens folkeskoler og dagtilbud.

Midlerne er en del af en langsigtet investeringsplan, hvor der foreløbig er afsat samlet 137.000.000 kr. i budget 2015 samt overslagsårene 2016-2018. Det er en ambitiøs plan, og investeringerne er nødvendige, da den økonomiske krise har sat sit præg på bygningerne, og vedligeholdsefterslæbet er løbende blevet øget over tid. Desuden er kravene til den fysiske udformning af læringsmiljøerne ændret.

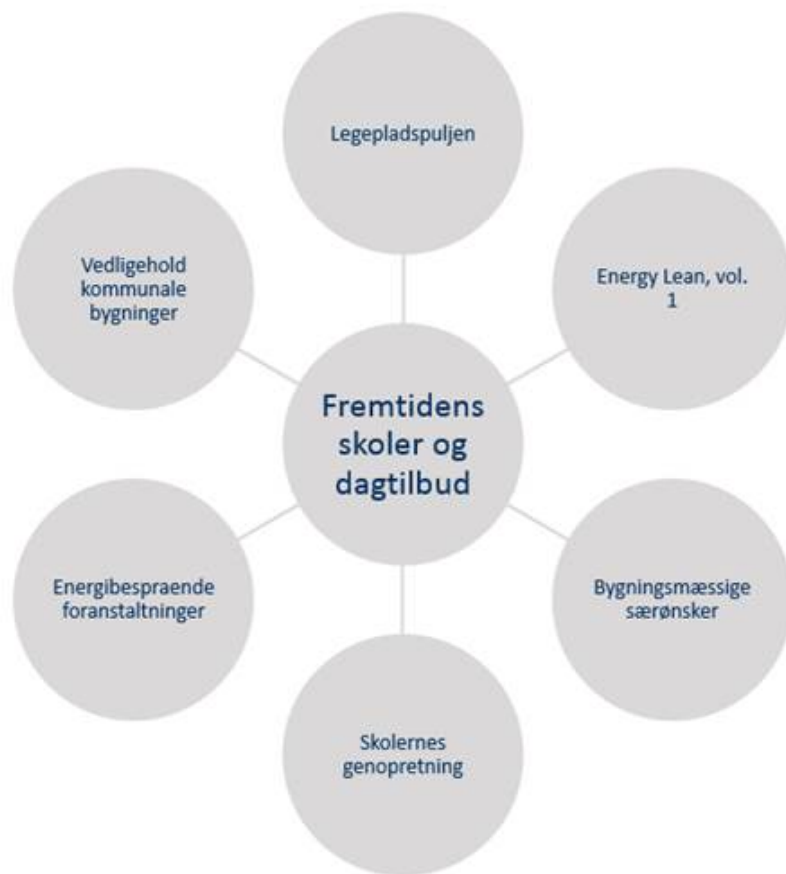
De udarbejdede renoverings- og moderniseringsplaner viser et meget stort behov for at tilføre midler til området. Et behov som dog langt overstiger den samlede afsatte ramme på 137.000.000 kr.

Konkrete projekter i 2017

De konkrete projekter, der gennemføres i 2017, vil ske med afsæt i det omfattende visions- og kortlægningsarbejde, der er indeholdt i moderniserings- og renoveringsplanerne. Projekterne vil derudover blive prioriteret i forhold til bl.a. Energy Lean, akutte renoveringsbehov og skolernes genopretning. Det sikres, at de gennemførte arbejder ikke fastlåser den fremtidige anvendelse af bygningerne.

Projekterne udføres med afsæt i de gældende anlægsstyringsprincipper og i et tæt samarbejde mellem By- og Kulturforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen. Der sikres en samtidig koordination til øvrige planlagte opgaver i henhold til bl.a. Energy Lean, legepladspuljen, bygningsmæssige særønsker, skolernes genopretning, indendørs og udendørs læringsmiljøer og faciliteter m.m., hvor midler fra "Fremtidens rammer til fremtidens folkeskole og dagtilbud" sammen med øvrige midler til rådighed i forening skaber rammerne til fremtiden.

Figuren nedenfor illustrerer, at midlerne fra "Fremtidens skoler og dagtilbud" indgår i et effektivt samspil med øvrige midler til rådighed i forhold til konkrete planlagte projekter i 2017.

Med afsæt i dette har By- og Kulturforvaltningen i samarbejde med Børn- og Ungeforvaltningen identificeret de steder, hvor midlerne udnyttes bedst muligt. I 2017 prioriteres arbejde på følgende steder:

Skoler

- Dalumskolen
- Ejerslykke Skole
- Kroggårdsskolen
- Seden Skole
- Risingskolen
- Højmeskolen

Børnehuse

- Bjørnemosen
- Rulkedalen
- Skovmosen
- Hjulet
- Holluf Pile
- Ællingen
- Molevitten
- Niels Bohr
- H. C. Ørsted
- Ørbækparken
- Tranehøjen
- Bellinge
- Midgård
- Åløkke
- Regnbuen-Vestermarken
- Tarup
- Elsdyløkken
- Næsbyhovedgård
- Planteskolen
- Kildegården
- Unsgaard
- Kernehuset
- Fridasholm
- Pilebækken

- Lillelund

Projekterne gennemføres bl.a. med opgaver inden for:

- Renovering af bygninger
- Renovering af tage
- Ventilation
- Isolering
- Udskiftning af døre
- Udskiftning af vinduer
- Motiverende og inkluderende læringsmiljøer
- Forbedring af arbejdsmiljø, herunder inspirerende rum
- Forbedring af måltidssteder

Der henvises til bilag for en oversigt over gennemførte projekter i 2015/2016 og kommende projekter i 2017.

Det samlede løft på området vil betyde, at de sociale og faglige potentialer i endnu højere grad kan udmøntes rundt om på de odenseanske skoler og dagtilbud.

Investeringen spiller positivt ind i understøttelse af Odenses ambition om at gå fra stor dansk by til dansk storby, hvor målsætningen er at skabe attraktive vilkår for bosætning, erhvervsliv, investorer og studerende.

Investeringen understøtter endvidere By- og Kulturudvalgets effektmål om "Innovation i indkøb og byggeri", "Bæredygtig byudvikling" samt "Innovative læringsmiljøer og samarbejder", og Børn- og Ungeudvalgets effektmål under områdets tre kerneområder: "Udvikling og læring", "Sundhed og trivsel" og "Fællesskaber".

Investeringen bidrager til vækst dagsordenen i Odense og dermed Vækstpolitikken, idet det ventes, at der skabes nye jobs til håndværkere, ligesom det også bidrager til Odense Kommunes Klimaplan, idet der ventes en reduktion af CO₂-udledning fra egne bygninger. Det bidrager også til at sikre den kapitalbevarende værdi af kommunens ejendomme. Endelig ventes det at bidrage til Sundhedspolitikken, idet de nye investeringer bidrager til forbedret sundhed og trivsel for brugere og borgere.

Anlægsbevillingen på 33.000.000 kr. skal dække udgifterne i 2017 til gennemførelse af moderniserings- og renoveringsopgaver på kommunens skoler og dagtilbud.

Status på konkrete projekter i år (2016)

Sideløbende med færdiggørelsen af renoverings- og moderniseringsplanerne er der gennemført en række konkrete projekter med afsæt i det omfattende kortlægnings- og energiscreeningsarbejde, der er udarbejdet i regi af Energy Lean.

Projekterne forventes alle at overholde den samlede økonomiske ramme og vil blive gennemført i indeværende år. De er udført med afsæt i de gældende anlægsstyringsprincipper og i et tæt samarbejde mellem By- og Kulturforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen, herunder skoler og dagtilbud. Der er desuden sikret en samtidig koordination til øvrige planlagte opgaver i henhold til bl.a. vedligeholdelsesrammen, demografi m.m. På den måde sikres en helhedsbetragtning af den enkelte skole eller det enkelte dagtilbud, hvor midler fra "Fremtidens rammer til fremtidens folkeskole og dagtilbud" sammen med øvrige midler til rådighed i forening skaber rammerne til fremtiden.

Projekterne er derudover blevet prioriteret i forhold til bl.a. akutte renoveringsbehov og PCB handleplanens bygninger.

Som eksempel kan nævnes følgende typer af arbejder, der er gennemført i 2016:

- Sekundære rum som f.eks. brede gangarealer med bedre lys, mindre træk fra vinduer, flere døre til det fri anvendes nu i forøget omfang.
- Bedre indeklima ved forbedret ventilation, udskiftning af vinduer og døre til det fri, solfilm på ruder.
- Mere tæt hus ved at renovere tag, facader og kloakforhold.
- Bedre læringsmiljøer inde såvel som ude.

EFFEKT

Der skabes flere virksomheder og arbejdspladser

Investeringen understøtter med konkrete opgaver og projekter jf. eksemplerne i sagsfremstillingen, at der skabes flere virksomheder og private arbejdspladser i Odense.

Flere kommer i uddannelse og job

Investeringen sikrer, at der samlet bliver skabt de bedst mulige rammevilkår for at få flere odenseanere i uddannelse og job. Ved at højne både de udvendige og indvendige læringsmiljøer understøttes, at børnenes individuelle potentialer i større grad udfoldes, der på den lidt længere bane medvirker til at få flere unge til at gennemføre en ungdomsuddannelse og blive fastholdt på arbejdsmarkedet.

Børn lærer mere og er mere kompetente

Investeringen sikrer, at ude- og indearealerne medvirker til at skabe motiverende og inkluderende læringsmiljøer, der igen medfører, at de sociale og faglige potentialer i endnu højere grad kan udmøntes rundt om på de

odenseanske skoler og daginstitutioner. På den måde har børnene gode betingelser til at udvikle sig bedst muligt og blive så dygtige, som de kan. Læringskompetencer og konkrete faglige kompetencer er vigtige for at gennemføre en uddannelse og være rustet til som voksen at bidrage aktivt på arbejdsmarkedet, tage medansvar og deltage i samfundet.

ØKONOMI

Herunder fremgår investeringens økonomi for 3. etape.

Beløb kr.	2017
Afsat rådighedsbeløb på budgetområde 2.2, Drift og Anlæg, til 3. etape af "Fremtidens rammer til fremtidens folkeskole og dagtilbud":	33.000.000 kr.
Total	33.000.000 kr.

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning og samlede servicerramme.

Den afledte drift til projektet er afsat jf. den afsatte pulje til afledt drift under Økonomiudvalget. Den vil tilfalde By- og Kulturforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen og medtages i budgetopfølgningen 1/10 2017 eller senere.

BILAG

- [Fremtidens Skoler og Dagtilbud - illustration over projekter](#)

C. Sager til drøftelse/forberedelse

3. Omprioriteringer inden for Børn- og Ungeudvalgets ramme

C. Sager til drøftelse/forberedelse
Åbent - 00.30.00-Ø00-1-16

RESUMÉ

Børn- og Ungeforvaltningen har udarbejdet forslag til omprioriteringer med henblik på at imødegå den økonomisk ubalance på Børn- og Ungeudvalgets område i årene 2017 - 2020. De samlede økonomiske udfordringer udgør 39,9 mio. kr. i 2017 stigende til 42,8 mio. kr. i overslagsårene og knytter sig primært til et strukturelt underskud på det specialiserede børneområde, restfinansiering af folkeskolereformen samt Strukturtjek.

På mødet den 7/6 2016 besluttede Børn- og Ungeudvalget at sende forslag til omprioriteringer i høring hos relevante parter i perioden 17/6 - 7/9 2016.

Der er indkommet 136 høringssvar. I sagsfremstillingen er hovedpointerne fra høringssvarene sammenfattet. En mere dedetaljeret sammenfatning samt alle høringssvar findes som bilag til sagen.

I sagen beskrives endvidere proces for den politiske behandling af omprioriteringsforslagene.

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter sagen på baggrund af de indkomne høringssvar.

BESLUTNING

Børn- og Ungeudvalget drøftede sagen.

SAGSFREMSTILLING

Børn- og Ungeudvalget besluttede den 7/6 2016, at sende forvaltningens forslag til omprioriteringer i høring hos relevante parter, i perioden 17/6-7/9 2016. Forslagene skal imødegå en økonomisk ubalance på Børn- og Ungeudvalget område i årene 2017-2020.

De samlede økonomiske udfordringer udgør 39,9 mio. kr. i 2017 stigende til 42,8 mio. kr. i overslagsårene og knytter sig primært til en strukturel ubalance på familie- og velfærdsområdet vedr. det specialiserede børneområde samt restfinansiering af folkeskolereformen og Strukturtjek. Fordelingen fremgår af nedenstående tabel 1.

Tabel 1: Den økonomiske udfordring

1.000 kr. - 2017-priser	2017	2018	2019	2020
Strukturtjek	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Restfinansiering af folkeskolereformen	-9.738	-12.846	-12.846	-12.846
Revidering af seniorpolitik	-1.778	-1.778	-1.778	-1.778
Strukturelt underskud i Familie- og Velfærdsafdelingen	-27.800	-27.800	-27.800	-27.800
Brugerportalsinitiativ		-971	-909	-909
Headspace	-116	-116	-116	-116
Enkeltstående reduktion i 2017 finansiering via sparsommelighed	-1.820			
Disponible midler	13.820	13.820	10.664	10.664
Budgetmodeller på baggrund af seneste befolkningsprognose	-2.500			
Øvrige udfordringer i alt	-39.932	-39.691	-42.785	-42.785

Omprioriteringsforslagene til finansiering af den økonomiske udfordring samler sig inden for nedenstående overskifter:

- Strukturtjek
- Budgetanalyser
- Omprioriteringer ved ændringer i budgetmodeller på hhv. skole- og dagtilbudsområdet
- Øvrige omprioriteringer inden for udvalgets ramme

Det samlede forslag fremgår af tabel 2 nedenfor.

Tabel 2: Omprioriteringsforslag

Forslag, 1.000 kr. PL17	2017	2018	2019	2020
O1 Strukturtjek	11.000	13.000	13.000	13.000
O1.1 Klub/SFO-området	6.000	6.000	6.000	6.000
O1.2 Ungdomsskoleområdet	3.500	5.500	5.500	5.500
O1.3 Specialundervisningsområdet - omlægning af specialscole	1.500	1.500	1.500	1.500
O2 Budgetanalyse Specialundervisningsområdet	2.800	6.000	6.000	6.000
O3 Omprioriteringer ved ændringer i budgetmodeller	18.197	16.596	17.016	17.856
O3.1 Forhåndstildeling til børnehuse	1.070	1.070	1.070	1.070
O3.2 Håndsrækning til vuggestuer	2.812	2.812	2.812	2.812
O3.3 Revision, selvejende institution	11	11	11	11
O3.4 Medarbejdersammensætning i daginstitutioner*	7.000	896	896	896
O3.5 Tildeling til institutioner med socialt udsatte børn	918	918	918	918
O3.6 Daginstitutionernes fælles finansiering	1.680	2.100	2.520	3.360
O3.7 Dansk som andet sprog	2.917	7.000	7.000	7.000
O3.8 Reduktion på SFO - driftsbudgettet	670	670	670	670
O3.9 IT i undervisningen	1.120	1.120	1.120	1.120
O4 Øvrige omprioriteringer	8.496	5.197	5.737	5.737
O4.1 Tilskud til særlige indsatser på dagtilbudsområdet	338	338	338	338
O4.2 Tilskud til ressourcebørnehuse	210	210	210	210
O4.3 Tilskud til frokostordning	670	670	670	670
O4.4 Nedlæggelse af profilspor	400	1.335	1.875	1.875
O4.5 H.C. Andersen Festival	93	93	93	93
O4.6 Skolehaver	30	73	73	73
O4.7 Central vikarpulje	1.000	1.000	1.000	1.000
O4.8 Blå Mandag og uddannelse af klubmedarbejdere	200	200	200	200
O4.9 Sprogets Hus, personalebudsbeholdning	500	500	500	500
O4.10 CIBU - Generel besparelse på administration	500	500	500	500
O4.11 Særlige tværgående aktiviteter	278	278	278	278
O4.12 Prisregulering 2017	1.777	-	-	-
O4.13 Budgetværn	2.000	-	-	-
O4.14 Kompetenceudviklingsmidler	500	-	-	-
Omprioritering indenfor rammen i alt	40.493	40.793	41.753	42.593

*Opmærksomheden henledes på at forslag O3.4 hænger sammen med forslag B3.3 i udvalgets oprindelige budgetbidrag, men at det ikke indgår i udvalgets endelige budgetbidrag til budget 2017 af 30/8 2016.

I finansieringsforslagene er der i 2019 og 2020 en underfinansiering, som udlignes af en merfinansiering i 2017 og 2018. Samlet set i hele perioden er der et plus på 440.000 kr. Dette fremgår af tabel 3 nedenfor.

Tabel 3

Forslag, 1.000 kr. PL17	2017	2018	2019	2020	I alt
Økonomiske udfordringer	-39.932	-39.691	-42.785	-42.785	-165.192
Omprioriteringsforslag	40.493	40.793	41.753	42.593	165.632
Tekniske tilretninger (overførsler mellem årene)	561	1.102	-1.032	-192	440

Høringssvar

Der er i høringsperioden indkommet 136 høringssvar.

De generelle bemærkninger i høringssvarene stemmer i høj grad overens med tilkendegivelser under Børn- og Ungeudvalgets tidligere høring om forslag til omprioritering i forbindelse med budget 2016.

De økonomiske vilkår på børn- og ungeområdet

Det er generelt gennemgående for høringssvarene, at der er en alvorlig bekymring for de foreslåede besparelser på børn- og ungeområdet og konsekvenserne for kvaliteten i kerneydelsen.

En stor andel af høringssvarene betoner at tidligere års besparelser og reduktioner allerede på nuværende tidspunkt vanskeliggør arbejdet på de respektive fagområder. Det opleves svært at opretholde et tilstrækkeligt højt fagligt niveau til gavn for børnene under yderligere forringede vilkår. Det bemærkes endvidere, at Odense Kommune til sammenligning med andre større byer i Danmark ligger lavt i ressourcetildelingen på børn- og ungeområdet.

Bekymringerne i høringssvarene omhandler dels de nuværende vilkår for børn, unge og medarbejdere i hverdagen, og dels de langsigtede konsekvenser for børn og unges udvikling og fremtidige voksenliv.

Flere høringssvar giver udtryk for en oplevelse af, at kommunens børn- og ungeområde er politisk nedprioriteret og der opfordres til, at et samlet byråd tager ansvar for vilkårene på området.

Odense Kommunes vækststrategi

En stor del af høringssvarene fremhæver Odense Kommunes vækst dagsorden og efterlyser, at Byrådet tænker børn og unge ind i strategien.

Et fremhævet argument er, at børn og unge er bærere af fremtidens Odense. Via tilbud af høj kvalitet i dagtilbud og skole mv. – herunder gennem forebyggende og tidlige indsatser – kan børn og unge på sigt udvikle sig til kompetente og robuste voksne. Det er en økonomisk gevinst for kommunen i kraft af mulighederne for dermed at reducere behovet for afledte indsatser senere i livet.

Et andet bærende argument er, at bl.a. dagtilbud og skoler med høj kvalitet kan medvirke til at fastholde og tiltrække ressourcer stærke familier, der bidrager til kommunens skattegrundlag.

Krydspres mellem besparelser og høje krav om faglighed

Flere høringssvar fremhæver vilkåret om at arbejde under et krydspres i forhold til på den ene side at skulle indfri krav om store besparelser og på den anden side at skulle sikre høj faglig kvalitet og udvikling af kerneopgaven.

Puljen til mere pædagogisk personale i dagtilbud

Der rettes i flere høringssvar opmærksomhed på, at daginstitutionerne i Odense Kommune har modtaget national bevilling i 2015 og 2016 øremærket bedre normeringer i daginstitutionerne. Midlerne overgår til bloktilskuddet i 2017 og i høringssvarene fremhæves en forventning om, at midlerne også fremadrettet tilfalder 0-6 års-området.

Konsekvenser af omprioriteringsforslag

Flere høringssvar forholder sig overordnet til konsekvenserne af de forskellige omprioriteringsforslag samlet set eller inden for et fagområde. Bekymringerne om konsekvenserne af omprioriteringsforslagene grupperer sig overvejende inden for følgende emner, der kan være overlappende:

- Kvaliteten i kerneydelsen, herunder fagligt og tidmæssigt ift. at løse opgaverne.
- Inklusion af alle børn og unge.
- Børn og unge i udsatte positioner og brydning af negativ social arv.
- Trivsel og udvikling hos børn og unge.
- Udviklings- og læringsmiljøer.
- Det pædagogiske arbejde med børns sprogudvikling.
- Forebyggelse og tidlig indsats. Flere høringssvar fremhæver forskning der viser, at høj kvalitet i dagtilbud er af afgørende betydning for, at børn klarer sig godt i et helt livsperspektiv.
- Tværfagligt samarbejde og sparring.
- Overholdelse af lovgivning på de respektive fagområder (fx fremhæves Dagtilbudsloven, Folkeskolereformen, Serviceloven) og indfrielse af lokale politikker og strategier (fx fremhæves Børn- og Ungepolitikken Sammen på spring, Inklusionsstrategien, Lige muligheder i livet, Sundt børneliv sammen).
- Arbejdsmiljøet for medarbejdere, herunder fx modløshed, slid, øget stress og langtidssygdom.
- Arbejdsmiljøloven nævnes.
- Rekruttering og fastholdelse af kvalificerede medarbejdere.
- Stigende tilslutning til private tilbud, grundet lave normeringer og faldende kvalitet i kommunale tilbud.
- Bekymring for en glidning henimod et A og et B Odense.

I bilag til sagen vedlægges en sammenfatning af høringssvarene og et bilag over samtlige høringssvar.

Proces og tidsplan

Der kan frem mod 2. behandlingen af Budget 2017 i Byrådet den 12/10 2016 fortsat ske ændringer af Børn- og Ungeudvalgets ramme bl.a. på baggrund af

- at måltallene i den økonomiske strategi på kort sigt kan ændre sig og dermed størrelsen på tilbageførslen (jf. ØKU 24/8 2016),
- at det endelige provenu ved en evt. skattestigning endnu ikke kendt

På baggrund af ovenstående usikkerhed om udvalgets samlede ramme forslår forvaltningen følgende proces for udvalgets behandling af omprioriteringer indenfor rammen:

- 20/09 2016: Børn- og Ungeudvalget drøfter omprioriteringsforslagene på baggrund af de indkomne høringssvar og forvaltningens sammenfatning heraf
- 11/10 2016: Forvaltningen fremlægger en sag til drøftelse med udgangspunkt i udvalgets drøftelser på mødet den 20/9 2016.
- 08/11 2016: Forvaltningen fremlægger et samlet forslag til omprioriteringer indenfor udvalgets ramme til beslutning i Børn- og Ungeudvalget (herunder strukturtjek)

ØKONOMI

BILAG

- [Omprioriteringer inden for Børn- og Ungeudvalgets område](#)
- [Sammenfatning af høringssvar i forbindelse med forslag til omprioriteringer inden for Budget 2017](#)
- [Høringssvar - Omprioriteringer inden for Børn- og Ungeudvalgets ramme BUDGET 2017](#)

D. Orientering

4. Status på Børne- og Ungerådgivningen og Center for Indsatser til Børn og Unge

D. Orientering

Åbent - 00.00.00-A00-4142-15

RESUMÉ

Indledning

På Børn- og Ungeudvalgets møde den 21/6 2016 blev der givet en afsluttende orientering om genopretningen af Børne- og Ungerådgivningen. Det blev samtidigt tilkendegivet, at orienteringerne fra Familie- og Velfærdsafdelingen fremover vil få en anden karakter. I den kommende periode vil udvalget få en halvårlig orientering om Børne- og Ungerådgivningen (BUR) og Center for Indsatser til Børn og Unge (CIBU).

Ambitionen er at få beskrevet, hvordan vi arbejder med tidlig indsats med henblik på hurtig hjælp og bedst mulig ressourceudnyttelse. Til belysning af, hvorledes der arbejdes med ambitionen, vil der på udvalgsmøder i den kommende periode indtil ultimo 2017 blive givet en orientering om et eller flere aktuelle områder. Afslutningsvis i afrapporteringen er der oplyst nogle af de konkrete udviklingsområder der forventes beskrevet i de kommende afrapporteringer.

Status på Børne- og Ungerådgivningen og Center for Indsatser til Børn og Unge

I denne afrapportering gives der en status på socialafsnittet i Børne- og Ungerådgivningen (BUR-S) samt interne forebyggende foranstaltninger i CIBU. Herudover redegøres der særskilt for handicapafsnittet i Børne og Ungerådgivningen (BUR-H). Herefter følger en kort vurdering af udfordringerne i 2017.

Afslutningsvis er fremtidige supplerende orienteringspunkter kort beskrevet.

Status på BUR-S samt interne forebyggende foranstaltninger i CIBU

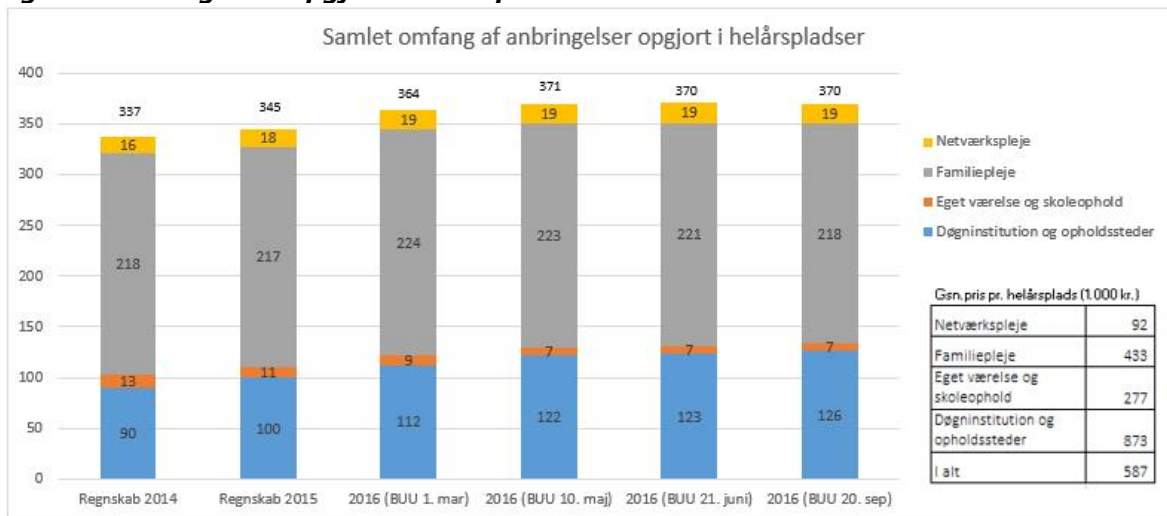
Ved sidste afrapportering på *Status på genopretning af Børne- og Ungerådgivningen* den 21/6 2016 var der samlet set forventede merudgifter på ca. 4,2 mio. kr. ud over det strukturelle underskud på 27,8 mio. kr. Økonomien er bundet op på budgettet til anbringelser af socialt udsatte børn, forebyggende foranstaltninger til socialt udsatte børn samt budget til administration og myndighedssagsbehandling. I det forventede merforbrug er der ikke indeholdt økonomi til handicapafsnittet i Børne- og Ungerådgivningen. Der er særskilt redegjort for handicapafsnittet.

Aktuelt er der på baggrund af forbrug pr. 31/8 2016 et forventet merforbrug på 7,7 mio. kr., hvorfor det forventede merforbrug siden sidste afrapportering er forøget med 3,5 mio. kr. Det forventede merforbrug finansieres inden rammen.

Baggrunden for de øgede udgifter er blandt andet:

- Ekstraordinære udgifter til tidligere uledsagede flygtningebørn, som er fyldt 18 år, hvor der er få muligheder for at hjemtage refusion for foranstaltningseudgifterne.
- Alle andre sager om unge anbragte og unge med forebyggende foranstaltninger, overdrages til BSF efter endt grundskoleforløb. I aftalen med BSF er endt grundskoleforløb defineret som værende ved ophør af 9. kl. Nogle unge vælger at fortsætte i 10. kl., hvilket der ikke er budgetteret med i BUF. Der er en proces i gang sammen med BSF m.h.p. at tilrettelægge en bedre styrbar overdragelsespraksis.
- En yderligere årsag til forventede forøgede udgifter er, at der forventes flere børn anbragt på døgninstitutioner og socialpædagogiske opholdssteder, mens antallet af familieplejepladser er faldet. Gennemsnitsprisen for en institutionsanbringelsen er væsentligt højere end en anbringelse i familiepleje, hvorfor de forventede udgifter er steget.

Figur 1: Anbringelser opgjort i helårspladser

I 2016 forventes der aktuelt for hele året 370 helårspladser i forhold til omfanget af anbringelser. Heraf er 34 pct. anbragt på døgninstitution eller opholdssteder (tidligere 33 pct.), mens 59 pct. af de anbragte er i familiepleje (tidligere 60 pct.).

Samlet set bevirker de ovennævnte faktorer, at der er et forventet merforbrug på 7,7 mio. kr., som forventes dækket af en ekstraordinær engangsrefusionsindtægt vedrørende særlig dyre enkeltsager i 2016.

Iværksatte tiltag i forhold til det forventede merforbrug BUR-S og CIBU

Med henblik på at imødegå det forventede merforbrug på sigt, er der iværksat en række tiltag, som er beskrevet i de nedenstående afsnit.

1. Revision af anbringelsesgrundlaget/foranstaltningsgrundlaget

Anbringelsesgrundlaget er under revidering, med fokus på sammenhængen til de forebyggende indsatser, hvor en tidlig indsats måske kan mindske behovet for anbringelse. Arbejdet med at revidere anbringelsesgrundlaget sker i tæt interaktion mellem CIBU og BUR. Der vil blive lagt vægt på, at der skal ske tværfaglige drøftelser af barnets situation på så tidligt et tidspunkt, at muligheden for at forebygge anbringelse forøges.

2. Fokus på indsatser som medvirker til at begrænse antallet af anbringelser

Siden april 2016 har lederne gennemgået samtlige anbringelsessager med henblik på stilingtagen til sagens progression, og eventuel overgang til mindre omfattende foranstaltning, samt skærpe opmærksomheden på kortere, intensive anbringelsesforløb. Herudover sikrer afsnitslederne, at sagssparring og sagsdrøftelser på de ugentlige teammøder primært foregår på baggrund af ICS-modellen, så drøftelserne og sagsbehandlingen sker efter en bestemt systematik. Fagsekretariatet bistår bl.a. med kvalitetssikring i form af stikprøveundersøgelser af børnefaglige undersøgelser og forebyggelseshandleplaner, halvårsvis tjek af alle anbringelseshandleplaner, statistik på brugen af Familierådslagning og tilfredshedsmåling blandt forældre, der har gjort brug af Familierådslagning samt årlig opgørelse af klager indbragt for ankeinstans. Aktiviteterne har til formål at sikre, at sagsbehandlingen foregår i overensstemmelse med lovgivningen og med fokus på tidlig og virksom indsats.

3. Fokus på at forbedre mulighederne for at benytte anbringelser i plejefamilier

Der er igangsat en proces, som skal medvirke til at afklare hvilke tiltag, der eventuelt kan medvirke til at øge mulighederne for i højere grad at kunne benytte anbringelser i plejefamilier.

Gennemgangene har ikke medført væsentlige ændringer i sagsforløb med deraf følgende besparelser, men gennemgangene har bidraget til at holde det ønskede fokus på anbringelsernes forløb og børnenes udvikling og trivsel.

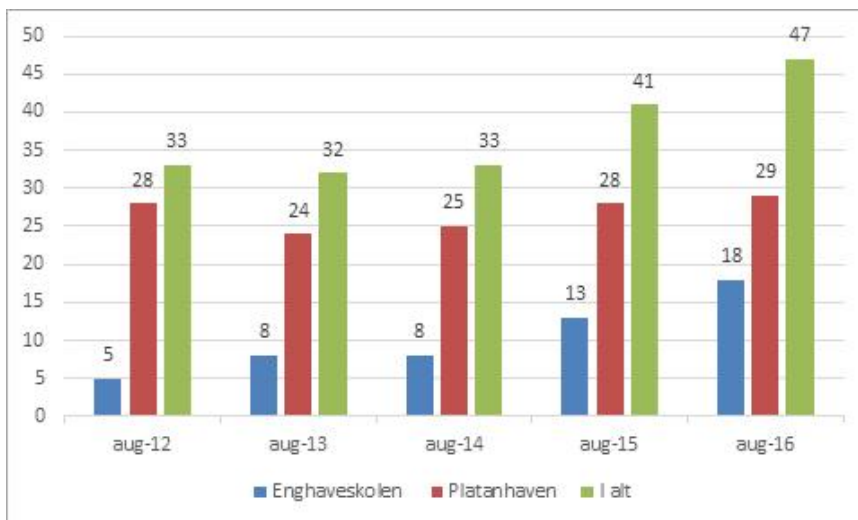
Status på handicapafsnittet i Børne og Ungerådgivningen

I forhold til handicapafsnittet i Børne og Ungerådgivningen forventes et merforbrug på 4,2 mio. kr.

Det forventede merforbrug kan primært kan henføres til:

- Øgede udgifter til særlige dagtilbud til handicappede børn (se figur 2 nedenfor).
- Herudover er der øgede udgifter til anbragte, handicappede børn; blandt andet i form af efterværnssager for handicappede i familiepleje. Lovgivningen blev ændret pr. 1. januar 2014, hvor de gældende efterværnsbestemmelser blev suppleret med en bestemmelse om, at kommunen skal tilbyde efterværn til unge med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Bestemmelsen giver den unge ret til at opretholde sin anbringelse i plejefamilien indtil det 23. år. I 2014 og 2015 har der ikke været udgifter efter denne bestemmelse. I 2016 forventes en udgift på 935.000 kr.
- Handicapafsnittet har aktuelt dialog med den regionale institution Stjernen, hvor Handicapafsnittet køber døgn- og aflastningspladser. Regionen har revurderet 6 Odense-børns behov, og efter Regionens opfattelse skal der ske ny (og dyrere) takstindplacering. Endvidere har Regionen som følge af lukning af en afdeling forhøjet basistaksten for alle. Samlet set betyder dette væsentlige forøgede udgifter.

Figur 2: Antal pladser - særlige dagtilbud fra 2012 til 2016 (opgjort i august hvert år)

Som det fremgår af figur 2 er der en stigning i omfanget af børn som visiteres til enten Enghaveskolens Børnhave eller Platanhaven i perioden fra 2012 til 2016. Den årlige udgift pr. barn er omkring 500.000 kr. Hertil kommer udgifter til taxakørsel og tabt arbejdsfortjeneste såfremt dette beviliges. I modsætning til en almen børnehaveplads er der ingen egenbetaling for forældrene, hvis ens barn er indvisiteret på et af de to steder.

Iværksatte/planlagte tiltag i forhold til det forventede merforbrug

1. Analyse af området for særlige dagtilbud

Der igangsættes analyse og udviklingsproces på området for særlige dagtilbud. Formålet med analysen er at vurdere visitationskriterier og sammenhængen imellem de specialpædagogiske tilbud i almene dagtilbud, ressourcehuse og specialbørnehaver. En økonomisk effekt vil først have virkning i 2017.

2. Gennemgang af sager

Pr. 1. juli igangsat løbende gennemgang og revurdering af:

- Anbringelsessager
- Efterværnssager
- Sager vedrørende merudgifter (§ 41)
- Sager vedrørende tabt arbejdsfortjeneste (§ 42)

- Sager vedrørende aflastning (§ 84)

3. Gennemgang og revurdering af:

- Vederlag til plejefamilier
- Vederlag til aflastningsfamilier

4. Gennemgang og stikprøvekontrol af:

- De 25 dyreste sager i Foranstaltningsteamet
- De 25 dyrest sager i Kompensationsteamet

Samtlige af ovenstående tiltag er tilrettelagt således, at der er tale om konkrete, individuelle og faglige vurderinger fra sag til sag. I gennemgangen af foranstaltnings- og anbringelsessagerne tages der afsæt i barnets/den unges behov for særlig støtte, sammenholdt med den faglige tænkning omkring indsatsstrappen.

5. Hurtigere og bedre overdragelse til ÆHF/BSF

For at styrke overgangen til voksentilværelsen er der pr. 1. august 2016 oprettet et Ungeteam, der varetager sagsbehandlingen for unge i alderen 15-18 (23) år. Teamet har til formål at sikre en god målgruppeafklaring i forhold til unge, der skal have tilbud om efterværn, samt sikre en bedre og hurtigere overgang mellem Børn og Ungeforvaltningen og Ældre- og Handicapforvaltningen/Beskæftigelses- og Socialforvaltningen.

Samlet vurdering for 2017

Ud fra ovenstående beskrivelser af den konkrete status for henholdsvis BUR_S/CIBU og Handicapafsnittet med de tilhørende økonomiske udfordringer er der på nuværende tidspunkt identificeret følgende områder, hvor der kan forventes at være økonomiske udfordringer i 2017:

- Anbringelsessager af sociale årsager
- Øget udgifter til tidligere uledsagede flygtningebørn, som er fyldt 18 år
- Anbringelsessager i handicapafsnittet herunder muligheder for optimal udnyttelse af den regionale institution Stjernen
- Særlige dagtilbud til handicappede børn

Fremtidige supplerende orienteringspunkter

Mulige emner som beskriver udviklingstiltag og fremover kan indgå i de halvårslige rapporteringer:

- Familierådslagning
- Arbejdet i Vagt og Visitation i forhold til udadgående og rådgivende tiltag
- Samarbejdsforum på Handicapområdet
- Kulturprojektet i Handicapafsnittet
- Arbejdet med foranstaltningspakker i CIBU

5. Indsats- og vidensgrundlag for CIBU

D. Orientering

Åbent - 27.00.00-A00-1188-16

RESUMÉ

Baggrund

I december 2015 igangsatte Center for Indsatser til Børn og Unge (CIBU) i samarbejde med Staben i Børn- og Ungeforvaltningen en kortlægning af vidensgrundlaget for indsatserne i CIBU.

Det første skridt i processen har været en kortlægning af indsatser og vidensgrundlag i CIBUs dagbehandlingstilbud (forebyggende behandling, dagbehandling, og alternativ til anbringelse). CIBU forholder sig løbende til mængden og indholdet i de indsatser, der tilbydes. I forbindelse med denne kortlægning har formålet været at styrke de eksisterende beskrivelser af hver enkelt indsats og stille skarpt på det vidensgrundlag, indsatsen hviler på. Sideløbende er der et ønske om, at vide mere, om effekterne af de enkelte indsatser.

I det følgende vil processen omkring kortlægning af indsatser og vidensgrundlag blive opridset. Dette efterfølges af en beskrivelse af det fortsatte arbejde omkring kortlægning og vidensgrundlag. Her vil der være fokus på, hvordan

CIBU arbejder med den evidensbaserede metode Feedback Informed Treatment (FIT) til at sikre effekt og progression på tværs af alle indsatser i CIBUs dagbehandlingstilbud.

Kortlægning af indsatser og vidensgrundlag

I samarbejde med Viden og Kompetencer blev der i slutningen af 2015 lavet en skabelon, bl.a. med fokus på indsatsens målgruppe, aktiviteter i indsatsen, samt forventet udbytte af aktiviteterne.

I foråret 2016 er medarbejdere blevet inddraget til at tilrette de eksisterende beskrivelser af alle indsatser i CIBUs dagbehandlingstilbud. Det har været prioriteret, at de medarbejdere, der arbejder med den enkelte indsats, skulle sætte ord på, hvorfor de tager de valg som de gør, og hvad baggrunden for valgene er. Der er i alt beskrevet 26 konkrete indsatser. Som noget nyt i forhold til de eksisterende beskrivelser i ydelseskataloget, er der blevet tilføjet et vidensgrundlag til alle beskrivelserne. Desuden er beskrivelserne blevet uddybet, med udgangspunkt i den samme skabelon, på tværs af alle indsatser. Den samlede proces har medført et endnu større fokus på, hvad der findes af ekspertise i CIBUs dagbehandlingstilbud, og hvor CIBU skal have fokus på udvikling. Helt konkret, er nogle ydelser blevet erstattet af andre, og andre er blevet videreudviklet.

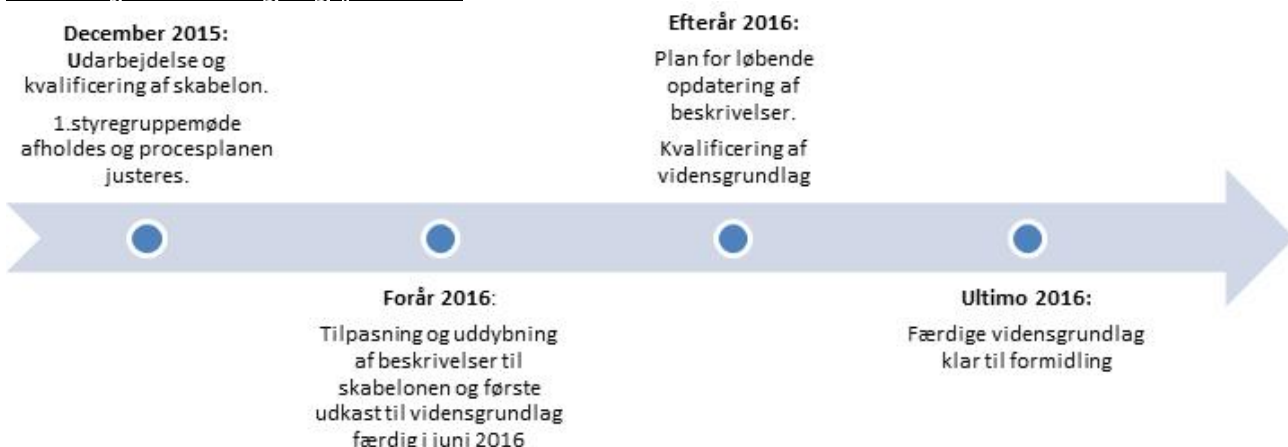
Eksempel på vidensgrundlag: Gravid og spædbarn indsatser.

I forbindelse med kortlægningen er det blevet præciseret, hvordan der kan arbejdes endnu mere målrettet med tilknytningen mellem barn og mor / forældre. Der er blevet lavet en plan for, hvorledes screeningsmetoden ERA (Early Relational Assessment) kan bruges i afdækning af tilknytningen, så behandler hurtigt får skabt en analyse af tilknytningen. Afdækning vil efterfølgende danne grundlag for den mest hensigtsmæssige måde at arbejde med familie og tilknytningen på. Dette er med til at kvalitetssikre den måde, familiehuset arbejder med familien på. Der laves en behandlingsplan, som sikrer, at medarbejderne arbejder ud fra samme viden. Der er 4 medarbejdere, der kan udføre ERA, som udføres ved opstart og igen indenfor tre måneder. Der er indlagt timer til denne metode i vurderingen af indsatsen. Der er således 4 medarbejdere, som via deres kompetencer indenfor ERA vurderer på de store spædbarnsindsatser.

Processen har endvidere skabt grundlag for en mere generel måde at måle tilknytning på. Effektkonsulenten i CIBU har sammen med personale i Børn- og Familiehuset netop udarbejdet 4 parametre for, hvordan tilknytningen kan vurderes i alle typer af gravidindsatser. Disse parametre skal bruges til 3 vurderinger undervejs i behandlingen fra opstart og 8 måneder frem, og dermed bidrage til den lovpligtige handleplansopfølgning. Se bilag 1 for et uddrag af vidensgrundlag.

Der er stor forskel i både varighed og kompleksitet i de forskellige indsatser. Nogle af de beskrevne indsatser indgår som delelementer i de mere omfattende indsatser, og der er derfor mange overlap i de forskellige vidensgrundlag. Kortlægningsprocessen er illustreret i en proceslinje nedenfor.

Proceslinje for kortlægningsprocessen

Hvor er CIBU på vej hen?

I efteråret 2016, er der især tre områder CIBU vil have fokus på.

1. Kvalificering af vidensgrundlag

For det første overgår processen i efteråret 2016 til at de enkelte indsatsbeskrivelser og vidensgrundlag kvalificeres endeligt. Her vil der være særlig opmærksomhed på dels, hvor der er behov for en præcisering af, hvilken viden der lægger til grund for de forskellige indsatser og dels, hvor der er "videnshuller". En del af processen bliver desuden, at fastlægge en ramme for, hvordan CIBU sikrer, at beskrivelserne af både indsatser og vidensgrundlag fremadrettet bliver opdateret og formidlet bredt til medarbejdere, ledere og samarbejdspartnere. På sigt forventes det, at man hurtigt kan få et overblik over den enkelte indsats og dennes vidensgrundlag.

2. Snitflader mellem Børne- og Ungerådgivningen og Center for Indsatser til Børn og Unge

For det andet vil der, i relation til kvalificeringen af vidensgrundlaget, være fokus på snitflader mellem BUR og CIBU. Når kortlægningen af indsatser og vidensgrundlag er færdig, er det næste skridt, at videregive denne viden, så CIBU er med til at sikre, at alle myndighedssagsbehandlere (i BUR) har den nyeste viden. Denne viden benytter de hver gang de beslutter, hvilken indsats, der skal iværksættes for barnet eller den unge. Dette er vigtigt, da det med den nye organisering pr. 1/8 2016, er den enkelte myndighedssagsbehandler, der laver en indstilling til en konkret foranstaltning (hvor beslutningskompetencen tidligere var ved Design- og Indsatsenheden). Design- og Indsatsenheden vil herefter have endnu mere fokus på udvikling af nye indsatser. Både i forhold til nye og eksisterende indsatser, er det essentielt, at myndighedssagsbehandlerne er bekendt med det præcise indhold af indsatserne, så de kan sikre det bedste match mellem familie og indsats. Her vil viden om, hvilke målgrupper indsatsen henvender sig til, hvilke aktiviteter indsatsen består af, og hvad tidligere erfaringer med indsatsen har vist, være væsentlig for myndighedssagsbehandlerens beslutninger.

3. Øget borgerinddragelse via Feedback Informed Treatment

For det tredje vil CIBUs dagbehandlingstilbud have øget fokus på inddragelse af borgere, relationen mellem borger og behandler, samt øget fokus på effekt. Dette fokus vil styrkes ved brugen af metoden Feedback Informed Treatment (FIT), som anvendes på tværs af alle indsatser i CIBUs dagbehandlingstilbud. FIT er en evidensbaseret metode, der består af to enkle skemaer, der begge udfyldes af borgeren. Et udfyldes ved starten af hver samtale, hvor barnets generelle trivsel vurderes, og ét andet i slutningen af hver samtale, hvor der fokuseres på relationen mellem borger og behandler. FIT er på den måde både et dialog- og effektmålingsværktøj. Udover borgerens egen vurdering, kan der indhentes vurderinger fra barnets netværk, både i form af familie, lærere, pædagoger eller lignende kaldet parallelbedømmelse. Netop brugen af parallelbedømmelse, er et vigtigt udviklingspunkt i det kommende år, både for at sikre datas validitet, og for at sikre, at viden i barnets netværk inddrages.

Med udgangspunkt i skemaerne, evalueres indsatsen løbende i dialogen med borgeren. Behandleren tilpasser indsatsen, efter hvad der giver mening for familien, samtidig med at effekten øges. Ved at gøre borgeren til en aktiv del af behandlingen øges motivationen til at deltage og skabe forandring, samtidig med at behandleren får direkte feedback på, hvad der virker, og hvad der ikke virker. FIT styrker relationen mellem borgeren og behandleren, hvilket øger sandsynligheden for en positiv effekt af behandlingen.

Progression som effektmål

Barnets trivsel vurderes på fire forskellige dimensioner, og ud fra udviklingen i sagen, udregnes ét samlet effektmål via algoritmer, som hele tiden bliver opdateret af programudviklere i USA (se mere på scottdmiller.com). FIT måler således effekten af indsatsen, ud fra om der har været progression. Netop fokus på progression giver et godt udgangspunkt for at sammenligne indsatser på tværs. Dog med det forbehold, at der er forskel på, hvor meget progression man kan forvente i forskellige indsatser.

Data fra FIT bliver hele tiden anvendt internt i CIBU til at måle progression i indsatserne, og ved udgangen af 2017 vil resultater for hele året blive formidlet i en rapport, der sammenfatter effekten af indsatserne på tværs af alle CIBUs dagbehandlingstilbud. (Tidsplan for rapporten ses af bilag 2). I første omgang skal det dog sikres, at data er valide, blandt andet ved at øge brugen af parallelbedømmelser. Parallelbedømmelser er vurderinger af barnets udvikling og progression foretaget af samarbejdspartnere eksempelvis pædagoger, lærer eller sundhedsplejersker. Derudover skal der være et vist antal sager registreret, før der kan foretages meningsfulde udregninger. Det nødvendige antal sager vil være samlet i løbet af 2017, og herefter vil der hvert år blive formidlet resultater på baggrund af FIT.

BILAG

- [Uddrag af vidensgrundlag](#)
- [Procesplan for FIT resultatrapport 2016-2017](#)

6. Aktuelle sager

D. Orientering

Åbent - 00.22.04-P35-13-15

RESUMÉ

- Orientering fra Kontaktudvalg og Ungdomsskolebestyrelser
- Håndtryksagen
- Stjernen
- Jernalderlandsbyen
- Sundhedspleje

BILAG

- [Fremtidens Skoler og Dagtilbud - illustration over projekter](#)
- [Omprioriteringer inden for Børn- og Ungeudvalgets område](#)
- [Sammenfatning af høringsvar i forbindelse med forslag til omprioriteringer inden for Budget 2017](#)
- [Høringsvar - Omprioriteringer inden for Børn- og Ungeudvalgets ramme BUDGET 2017](#)
- [Uddrag af vidensgrundlag](#)
- [Procesplan for FIT resultatrapport 2016-2017](#)